انعکاس قاری نبودن زمخشری و طحاوی در آثارشان

شاگرد: عبارت «یحصل لنا القطع بذلک» نسبت به ما مقدمه‌ای اضافه بر سید جواد می‌خواهد. چون با خبر واحد از ایشان به ما رسیده است. نقل «یحصل لنا القطع بذلک» که به تواتر به ما نرسیده و این غیر از « یحصل لنا القطع» برای ایشان است، مثل نزاع محقق اردبیلی و جامع القاصد می‌شود.

استاد: یعنی قطع ایشان الآن برای ما نیست. چون فقط ایشان هستند که نقل تواتر می‌کنند. البته وقتی انسان دنبال کار می‌رود ولو به این تحصیل ها نرسد اما یک انسی پیدا می‌کند. مباحثه ما چند سال طول کشید. خدمت آقایان گفته ام بینی و بین الله اینها چیزهایی است که پیش آمده. نمی‌دانم اولی آنها زمخشری بود ای طحاوی بود. مدتی که ما مباحثه کردیم عبارات کسانی که اهل اقراء بودند را خواندیم و با ادبیات و فضای آنها آشنا شدیم، در ذهن من اینطور شده بود که تا کسی اشکال می‌کرد به شک می‌افتادم که در طبقات قراء بوده ای نبوده. اولی ای زمخشری بود ای طحاوی بود. طحاوی و طبری را می‌خواندم. طحاوی را که خواندم کاملاً به شک افتادم که این خودش مقری بوده ای نه؟ به طبقات القراء ذهبی و ابن جزری رفتم، دیدم که طحاوی امام در حدیث است؛ در همه اینها بزرگ است اما مقری و قاری نبوده. من خودش شاگرد یک مقری بوده و من در طبقه اقراء بوده. برای من خیلی جالب بود؛ من از لحن طحاوی حدث زدم که او مقری نباشد. چون چند صباحی با اینها انس گرفته بودم.

دومی آنها زمخشری بود. از زمخشری که نقل کردند، همین به ذهنم افتاد که اینطور که او خدشه می‌کند ببینم او قاری ای مقری بوده ای نبوده. به قولی او جمّاع بوده. رفتم و دیدیم که نه، اتفاقا خود زمخشری در سلسله طبقات اقراء نیست. یکی دیگر از کسانی که می‌خواندم عبارت بلند بالای ابن تیمیه بود. خیلی مفصل عبارت دارد. اول می‌گوید جد او مقری بوده. در طبقات القراء ببینید می‌گویند جد ابن تیمیه مقری بوده. اولی هم که وارد می‌شود از ارث جدش مطالب خوبی می‌گوید، اما وقتی می‌خواهد ختم کند با ادبیاتی مواجه می‌شوید که آدم شک می‌کند که خود ابن تیمیه مقری بوده ای نبوده. بعد رفتم در طبقات دیدم که ابن تیمیه در طبقات القراء نیست. یعنی نه شاگرد یک مقری بوده و نه شاگرد قاری داشته. اینها جالب است، اصلاً آدم از ادبیات یک نفر می‌فهمد که او در فضای آنها نیست. با اینکه ما نه قاری بودیم و نه مقری، اما چون مباحثه کردیم و با ادبیات آنها مانوس شدیم دیدم که آنها هم نبودند.

بازبینی #2
ایجاد شده 4 آوریل 2024 07:49:56 توسط ... .
به روزرسانی شده 15 مه 2024 14:34:17 توسط ... .